

บทความวิชาการ

6 ทศวรรษความสัมพันธ์ไทย-มาเลเซีย: เพื่อนบ้านที่แนบแน่น

อรชา รักดี

ดุษฎิบัณทิต (รัฐศาสตร์) อาจารย์ประจำสาขาวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างราชอาณาจักรไทยและสหพันธรัฐมาเลเซียในโอกาสที่ได้ดำเนินความสัมพันธ์ทางการทูตครบ 60 ปี ในปี พ.ศ. 2560 โดยใช้การสำรวจเอกสาร ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและมาเลเซียนั้นมีความสัมพันธ์อันดีและนับว่าดีที่สุดเมื่อเทียบกับความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านอื่น ๆ ที่มีชายแดนติดกัน ตลอดระยะเวลาแห่งความสัมพันธ์ไม่เคยมีข้อขัดแย้งถึงขั้นใช้กำลังระหว่างกันเหมือนประเทศเพื่อนบ้านอื่น ๆ นอกจากนี้ยังสามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธีจนสามารถนำรูปแบบการแก้ปัญหามาเป็นตัวอย่างในการแก้ไขข้อขัดแย้งกับประเทศเพื่อนบ้านอื่น ๆ ได้อีกด้วย ทั้งนี้สามารถแบ่งความสัมพันธ์ได้ 4 ยุค คือ 1) ยุคแห่งความสนิทแนบแน่น ซึ่งเกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูต โดยมีปัจจัยเกี่ยวกับผู้นำประเทศและภัยคอมมิวนิสต์เป็นสำคัญ 2) ยุคแห่งความร่วมมือภายใต้ความหวาดระแวง มีปัจจัยเรื่องโจรคอมมิวนิสต์มลายา (จคม.) และขบวนการโจรก่อการร้าย (ขจก.) เกี่ยวข้องในความสัมพันธ์ 3) ยุคแห่งความร่วมมือทางเศรษฐกิจ มีมิติเศรษฐกิจเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนความสัมพันธ์ระหว่างกัน และ 4) ยุคแห่งประชาคมอาเซียน เป็นช่วงเวลาต่างฝ่ายต่างมุ่งดำเนินนโยบายเพื่อนบ้านที่ดีภายใต้การขับเคลื่อนนโยบายเพื่อการหลอมรวมเป็นประชาคมอาเซียน

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์ไทย-มาเลเซีย ประชาคมอาเซียน นโยบายต่างประเทศของไทยต่อมาเลเซีย

Article

6 Decades of Thai-Malaysian Relations: the Close Neighboring Country

Oracha Rakdee *

Ph.D. (Political Science) Lecturer, International Relations Division, Faculty of Political Science, Prince of Songkla University, Pattani Campus

Abstract

This article attempts to express the diplomatic relations between Thai and Malaysian in the sixty years anniversary of their diplomatic relations in 2017. The data of the article was reviewed from various documents. It is found that Thailand and Malaysia are the good neighboring country to each other. The good relationship is the outstanding characteristic and it is to be said that their relationship is the best among other neighboring countries. Along the diplomatic relations there was no tension and conflict ended up with using the military means. Moreover, the peaceful means and mechanisms are set as the resolution to the problems and conflicts among them. This means and mechanism are also the examples and models adopted to the resolution of Thai and other neighboring countries problems. Their relations can be summed up into four periods: 1) the closure of the relation period that has leaders and Communism as the key factors in their relations; 2) the cooperation under suspicious period is the period dominated under the Malayan Communist Party and the Southern Thai Separatist groups factors; 3) the economic cooperation period is the period that highly focused on the economic issues; and 4) the ASEAN Community period is the period that mainly covered under the ASEAN Community policy.

Keywords: Thai-Malaysian relations, ASEAN Community, Thai Foreign Policy toward Malaysia

บทนำ

มาเลเซียเพื่อนบ้านทางใต้ของไทยที่มีการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2500 มีพรมแดนทางบกติดต่อกันยาวกว่า 647 กิโลเมตร (นกดล โซติศิริ, 2551: 1) นั้น ไม่เคยมีความขัดแย้งรุนแรงถึงขั้นเกิดการปะทะด้วยกำลังทหารหรือมีการสู้รบตามแนวชายแดนเลย แม้แต่ครั้งเดียวนับตั้งแต่สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตซึ่งเป็นระยะเวลาผ่านมากกว่า 60 ปี

จากประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ที่ไม่เคยใช้ความรุนแรงแก้ไขปัญหานั้น ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและมาเลเซียอาจกล่าวได้ว่า มีความสัมพันธ์อันดีต่อกันและถ้อยทีถ้อยอาศัยเป็นอย่างมาก บทความนี้มีความมุ่งหมายในการศึกษาและคลี่คลายความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับมาเลเซียตลอดระยะเวลาแห่งความสัมพันธ์ผ่านการศึกษาเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยต่างๆ เพื่อย้อนพินิจความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและมาเลเซียในการรักษาความสัมพันธ์อันดีฉันท์เพื่อนบ้านที่ดี

ทศวรรษความสัมพันธ์ไทย-มาเลเซีย : เพื่อนบ้านที่ใกล้ชิด

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยและมาเลเซียนั้นแก่นักวิชาการด้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษาอย่าง N. Ganesan ได้มองความสัมพันธ์ระหว่างไทยและมาเลเซียภายหลังสงครามเย็นว่า มีปัญหาความตึงเครียดและมีปัจจัยที่มาจากการไม่รู้จักรักอีกฝ่ายและขาดปฏิสัมพันธ์ที่มากพอ (N. Ganesan, 1999: 23) อันมีรากจากประวัติศาสตร์ที่แต่ละประเทศจะให้ความสำคัญกับประเทศในภูมิรัฐศาสตร์ของตนโดยไทยมีนโยบายและให้ความสำคัญกับประเทศในภาคพื้นทวีป (the mainland) ในขณะที่มาเลเซียมุ่งเน้นไปยังสมุทรรัฐ (the Maritime Southeast Asia) ก็ตาม แต่ผู้เขียนเห็นแย้งว่าหากศึกษาประวัติความสัมพันธ์ระหว่างกันแล้วกลับพบว่า รัฐทั้งสองมิได้ไม่มีความรู้ในอีกประเทศหรือขาดปฏิสัมพันธ์ต่อกัน รัฐทั้งสองกลับมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดและเรียนรู้ที่จะทำความรู้จัก ถ้อยทีถ้อยอาศัย และอดทนอดกลั้นในความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างที่สุด

ความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการระหว่างไทยกับสหพันธรัฐมลายา (ซึ่งต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นมาเลเซียในปี พ.ศ. 2506 เมื่อสิงคโปร์ ซาบาห์และซาราวักได้เข้าร่วมด้วย) เริ่มต้นขึ้นเมื่อมลายาได้รับเอกราชจากอังกฤษ ในวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2500 และในวันเดียวกันนั้นไทยก็ได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการ (Kobkua Suwannathat-Pian, 2002: 18) ซึ่งได้ครบรอบ 60 ปี ในปี พ.ศ. 2560

ตลอดระยะเวลาแห่งความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทยและมาเลเซียถือได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างกันเป็นความสัมพันธ์ที่ดีที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านอื่น ๆ ที่มีชายแดนติดกับไทย อันเนื่องมาจากเหตุผลหลัก ๆ สองประการคือ ประการแรก ไทยกับมาเลเซียไม่เคยมีข้อขัดแย้งถึงขั้นทำสงครามระหว่างกัน หรือใช้กองกำลังทหารปะทะตามแนวชายแดน ในขณะที่ประเทศเพื่อนบ้านอื่น ๆ ที่มีพรมแดนติดต่อกันนั้นต่างเคยมีการใช้กำลังทางทหารปะทะตามแนวชายแดนด้วยกันทั้งสิ้น ประการที่สอง ไทยและมาเลเซียได้ร่วมกันสร้างและใช้กลไก เครื่องมือในการแก้ปัญหาที่มีระหว่างกันอย่างสันติวิธี เช่น การจัดตั้งคณะกรรมการร่วมไทย-มาเลเซีย (Joint Commission-JC) หรือ ความตกลงต่าง ๆ ซึ่งมีมากกว่าประเทศเพื่อนบ้านหรือประเทศในอาเซียนใด ๆ (สุรพงษ์ ชัยนาม, 2560: 31) ทำให้กลไกที่จัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศดังกล่าวได้ถูกนำไปใช้เป็นตัวอย่างในการจัดการปัญหาที่คล้ายคลึงกับประเทศเพื่อนบ้านอื่นๆ

จากความสัมพันธ์อันดีที่ยืนยาวมาเนิ่นนานอาจจัดแบ่งช่วงความสัมพันธ์ออกเป็นสี่ช่วงที่สำคัญตามลักษณะความสัมพันธ์ที่มีต่อกันดังนี้

(1) ยุคแห่งความสนิทแนบแน่น

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยและมลายา (ต่อมาคือมาเลเซีย) ในช่วงแรกเต็มไปด้วยความไว้วางใจ สนิทชิดเชื้อและร่วมมือกันเป็นอย่างดี อาจกล่าวได้ว่าทั้งไทยและมาเลเซียต่างได้ให้ความสำคัญกันและกันนับได้ตั้งแต่ราวปีพ.ศ. 2500-2513 ทั้งนี้มีปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้มี

ความสัมพันธ์ที่แนบแน่นคือ ปัจจัยด้านผู้นำและภัยคอมมิวนิสต์

ปัจจัยด้านผู้นำนั้นพบว่า นายกรัฐมนตรีคนแรกของมาเลเซียคือ ตนกู อับดุลเราะห์มาน ปุตรา (Tunku Abdul Rahman Putra) นั้นมีสายสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับฝั่งไทยไม่เพียงจะมีเชื้อสายไทยเพราะมีแม่เป็นคนไทยแล้ว แต่ยังมีเวทียุทธศาสตร์และใกล้ชิดกับไทยเนื่องจากเคยใช้ชีวิตและรับการศึกษาส่วนหนึ่งในประเทศไทย (Kobkua Suwannathat-Pian, 2002: 15) ครั้นก่อนที่มลายาจะได้รับเอกราชอย่างเป็นทางการ ตนกูอับดุลเราะห์มานได้รับหน้าที่ในการเชื่อมความสัมพันธ์กับไทยเพื่อสร้างความมั่นใจแก่ชนชั้นนำของไทยต่อท่าทีของรัฐบาลมาลายาที่จะเกิดใหม่ในการที่จะไม่บั่นทอนเสถียรภาพและแทรกแซงในปัญหาภาคใต้ของไทย

ความสัมพันธ์ที่เชื่อเป็นอย่างดีระหว่างไทยกับมลายายังสะท้อนมาในรูปของการปรึกษาหารือรวมทั้งการช่วยเหลือต่างๆ เช่น เมื่อไทยต้องการเป็นประเทศในลำดับที่ 1 ในการรับรองรัฐของมลายา แต่ในทางปฏิบัติอังกฤษในฐานะรัฐเจ้าอาณานิคมจะมีตำแหน่งเป็นรัฐแรกในการรับรองรัฐ ตนกูอับดุลเราะห์มาน กังวลใจจึงแจ้งให้ไทยทราบและเสนอจะสำรองลำดับที่สองหรือลำดับที่ไทยต้องการให้ ซึ่งจอมพล ป. เองได้ตอบกลับไปว่า ไทยเลือกที่จะรับรองมลายาเป็นรัฐที่ 11 แทนรัฐที่ 1 ซึ่งมีความพิเศษกว่าการมีเลข 1 เพียงตัวเดียว (Kobkua Suwannathat-Pian, 2002: 18) หรือในประเด็นที่มีความอ่อนไหวอย่างประเด็นความมั่นคง ก็ยังพบว่าตูกูอับดุลเราะห์มาน ยังมีส่วนในการทำให้ไทยเชื่อใจ เมื่อครั้งหนึ่งตูกูอับดุลเราะห์มาน ได้มอบเอกสารลับสรุปการดำเนินการของกลุ่มผู้ก่อการร้ายและการแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้แก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทยในสมัยนั้นคือ พันเอก(พิเศษ)ถนัด คอมันตร์ (สุรพงษ์ ชัยนาม, 2560: 51)

นอกจากนี้ปัจจัยด้านภัยคอมมิวนิสต์เป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในยุคสงครามเย็น ทั้งไทยและมาเลเซียต่างอยู่ในค่ายโลกเสรีและมีนโยบายต่อต้านคอมมิวนิสต์อย่างชัดเจนอันเนื่องจากต่างก็เผชิญกับปัญหาความมั่นคง

ภายในประเทศสืบเนื่องมาจากการก่อการร้ายจากคอมมิวนิสต์

เมื่อพิจารณาสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศที่ต่างก็ถูกแวดล้อมด้วยประเทศเพื่อนบ้านที่มีความแตกต่างกันด้านนโยบายและอุดมการณ์ทางการเมือง ในขณะที่เพื่อนบ้านของไทยทั้งสามประเทศคือ ลาว กัมพูชา และพม่า มีแนวคิดและการปกครองที่แตกต่างกับไทย ลาวและกัมพูชาอยู่ภายใต้การปกครองในระบบสังคมนิยม และพม่าดำเนินนโยบายปิดประเทศ ส่วนด้านมาเลเซียเผชิญกับสถานการณ์ความตึงเครียดกับเพื่อนบ้านถึงขั้นใช้กำลังปะทะกันสืบเนื่องจากทั้ง อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ มีข้อพิพาทด้านดินแดน รวมถึงไม่พอใจสถานะรัฐเกิดใหม่ของ มลายา

ปัจจัยดังกล่าวส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับมาเลเซียมีความสนิทสนมและไว้วางใจมากกว่าประเทศเพื่อนบ้านอื่นๆ หลักฐานหนึ่งของความไว้วางใจดังกล่าวเห็นได้จากการยอมรับให้มลายาเป็นรัฐผู้ใกล้ชิดในความขัดแย้งระหว่างมาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย รวมถึงการที่ไทยมีบทบาทในการเป็นคนกลางให้มาเลเซียและอินโดนีเซียยุติความเป็นปฏิปักษ์ต่อกันได้ (สุรพงษ์ ชัยนาม, 2560: 39) ซึ่งจากบรรยากาศและความสัมพันธ์อันดีในภูมิภาคได้นำมาซึ่งการจัดตั้งสมาคมอาสาและสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน (Association of Southeast Asian Nations-ASEAN) ในเวลาต่อมา

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าปัจจัยความสนิทและความสัมพันธ์อันดีของผู้นำทั้งสองประเทศไม่เพียงสร้างความร่วมมือและความเข้าใจระหว่างกันแล้วยังช่วยลดความหวาดระแวงได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ปัจจัยการเผชิญภัยคอมมิวนิสต์ของทั้งสองประเทศต่างเป็นปัจจัยที่ทำให้ไทยและมลายาหรือมาเลเซียเป็นประเทศเพื่อนบ้านที่มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันอย่างแนบแน่นกว่ายุคใดๆ

(2) ยุคแห่งความร่วมมือภายใต้ความหวาดระแวง

ความสัมพันธ์ในช่วงที่สองนี้ราวปี พ.ศ. 2514-2532 ซึ่งเป็นช่วงเวลาภายหลังการเป็นนายกรัฐมนตรี

ของตนกู้อับดุลเราะห์มาน จนถึงการสิ้นสุดสงครามเย็น ซึ่งกินระยะเวลาว่าสองทศวรรษ ลักษณะความสัมพันธ์ โดยภาพรวมมีความร่วมมือกันในด้านต่าง ๆ แต่ก็มิได้สนิทสนมเหมือนในช่วงแรก ในขณะเดียวกันก็มีข้อพิพาท ที่นำไปสู่การบั่นทอนความสัมพันธ์ คือ ประเด็นทั้งด้าน ความมั่นคงและประเด็นอื่น ๆ ซึ่งบางส่วนเป็นผลพวง จากการขาดความรู้และการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันไม่ เพียงพอ (N Ganesan, 2010: 144) เช่น ประเด็นปัญหา พรหมแดน ประเด็นพื้นที่ทับซ้อน ปัญหาประมง และความ หวาดระแวง เป็นต้น

อย่างไรก็ดีประเด็นข้อพิพาทและความขัดแย้งก็ มิได้นำไปสู่ความรุนแรง ทั้งไทยและมาเลเซียกลับ แสวงหาทางออกของปัญหาด้วยความสร้างสรรค์ เช่น การพัฒนาพื้นที่ทับซ้อนร่วมกัน การใช้การปฏิบัติการ ทางทหารร่วมกันในการกิจความมั่นคงตามแนว ชายแดน เป็นต้น อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ระหว่างไทย และมาเลเซียในภาพรวมยังคงดีกว่าความสัมพันธ์ระหว่าง ไทยกับประเทศเพื่อนบ้านอื่น ๆ

ลักษณะเด่นในยุคนี้ของความสัมพันธ์ระหว่าง ไทยและมาเลเซียคือ การสร้างและใช้กลไก เครื่องมือใน การแก้ปัญหา ข้อพิพาท ข้อขัดแย้งโดยสันติวิธีอย่าง สร้างสรรค์ เช่น การจัดตั้งองค์กรร่วมในการพัฒนาพื้นที่ เขตไหล่ทวีปทับซ้อนทางทะเล ซึ่งเริ่มจากการรวมพื้นที่ เหลือล้นทับซ้อนเพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน เป็นพื้นที่ พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย (Malaysia- Thailand Development Joint Area- JDA) ซึ่งต่อมาได้นำไปสู่ การจัดตั้งองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย (Malaysia- Thai Joint Authority- MTJA) และพัฒนาเป็นบริษัท ทรานส์ ไทย-มาเลเซีย จำกัด(Trans- Thai Malaysia-TTM) ใน ที่สุด เพื่อใช้ประโยชน์จากเขตพื้นที่พัฒนาร่วมไทย- มาเลเซีย

นอกจากนี้ยังมีการสร้างกลไกความร่วมมือ ร่วมกันที่เรียกว่า คณะกรรมการร่วมไทย-มาเลเซีย (Joint Commission-JC) ในปี พ.ศ. 2530 โดยมี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของทั้งสอง ประเทศเป็นประธาน เพื่อเป็นกลไกความร่วมมือเพื่อการ พัฒนาและขยายความร่วมมือระหว่างกันในทุกๆด้านโดย ครอบคลุมความสัมพันธ์ทวิภาคีในทุกประเด็น ซึ่งนับเป็น

รูปแบบที่ไทยมีกับต่างประเทศเป็นครั้งแรก (สุรพงษ์ ชัย นาม, 2560: 31) และยังได้กลายเป็นตัวอย่างและ รูปแบบในการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่างไทยกับ ประเทศเพื่อนบ้านอื่น ๆ อีกในภายหลัง

อย่างไรก็ดีแม้จะมีความร่วมมือและการใช้กลไก ต่างๆที่สร้างสรรค์แต่ในความสัมพันธ์ระหว่างกันในยุคนี้ นั้นก็ปรากฏข้อขัดแย้งที่สร้างความหวาดระแวงต่อกัน เป็นระยะ ๆ โดยเฉพาะในประเด็นความมั่นคงตามแนว ชายแดนโดยเฉพาะปัญหาความขัดแย้งในภาคใต้ของไทย ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่กระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างทั้ง สองประเทศ (N. Ganesan, 2010: 144)

ทั้งไทยและมาเลเซียต่างก็เผชิญกับปัญหาความ มั่นคงจากกลุ่มกองกำลังที่สำคัญ ไทยเผชิญกับการต่อสู้ เรียกร้องการแบ่งแยกดินแดนจากกลุ่มขบวนการโจรก่อ การร้าย (ขจก.) กลุ่มต่างๆในภาคใต้ เช่น ขบวนการพูโล ปิอาร์เอ็น โดยใช้ยุทธวิธีต่างๆบั่นทอนภาครัฐ ทั้งการใช้ การข่มขู่ การยิงปะทะ วางระเบิด และลอบวางเพลิง

ในขณะที่มาเลเซียต้องเผชิญกับกลุ่มโจร คอมมิวนิสต์มลายา (จคม.) ซึ่งมีแนวความคิด คอมมิวนิสต์และต้องการเปลี่ยนแปลงการปกครองของ มาเลเซียให้เป็นคอมมิวนิสต์ มักใช้วิธีการก่อการร้าย ลอบสังหาร วางระเบิดก่อความเสียหายให้กับมาเลเซียทั้ง ด้านชีวิตและทรัพย์สินเป็นอย่างมาก ซึ่งเมื่อทางการ มาเลเซียกวาดล้างก็ได้ถอยร่นและช่องสุ่มกำลังตามแนว ตะเข็บชายแดนไทย-มาเลเซียและเมื่อมีโอกาสก็จะกลับ เข้าไปก่อการร้ายในมาเลเซียอีก บริเวณแนวตะเข็บ ชายแดนไทย-มาเลเซียจึงเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ที่ ทางการไทยและมาเลเซียพยายามปราบปรามกลุ่มก่อ การร้าย ซึ่งทั้งสองประเทศได้มีความตกลงในการ ปราบปรามภัยความมั่นคงร่วมกันโดยเฉพาะ จคม. มา ตั้งแต่เมื่อครั้งอังกฤษปกครองมลายา ต่อมาไทยและ มาเลเซียก็ยังคงมีความร่วมมือต่อกันเรื่อยมาและได้เพิ่ม กลุ่มก่อการร้ายอื่นซึ่งไทยหมายถึง ขจก. เข้ามาใน ข้อตกลง รวมทั้งมีการเพิ่มการปฏิบัติทางการทหาร ร่วมกัน

แต่อย่างไรก็ดีทั้งข้อตกลงร่วมกันและการ ปฏิบัติการทางการทหารร่วมกันก็มีจุดสำคัญที่ก่อให้เกิด ความหวาดระแวงระหว่างไทยและมาเลเซียเมื่อต่างฝ่าย

ต่างไม่ไว้วางใจและหวาดระแวงว่าอีกประเทศไม่จริงใจในการปรานีปรามและให้ความช่วยเหลือกลุ่มต่อต้านรัฐ โดยมาเลเซียก็หวาดระแวงว่าไทยให้ความช่วยเหลือ จคม. รวมทั้งไม่จริงใจในการปรานีปรามเพราะต้องการใช้ประเด็น จคม. ไว้แลกเปลี่ยนกับการปรานีปราม ขจก. ในขณะเดียวกันไทยก็หวาดระแวงมาเลเซียว่าไม่จริงใจต่อการแก้ปัญหาการก่อการร้ายที่มาจาก ขจก. และฝ่ายไทยยังเห็นอีกด้วยว่ามาเลเซียอาจเห็นใจและสนับสนุนกลุ่มขจก. อันเนื่องจากการมีประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์และศาสนาที่เหมือนกัน ความหวาดระแวงซึ่งกันและกันนำไปสู่การแสดงความคิดเห็นของชนชั้นนำของทั้งสองประเทศที่นำไปสู่การบ่อนทำลายความสัมพันธ์อันดี

แม้จะมีความหวาดระแวงและการแสดงความคิดเห็นที่นำไปสู่บรรยากาศระหว่างประเทศที่ไม่เป็นมิตรระหว่างกันก็ตาม แต่ทั้งไทยและมาเลเซียต่างก็พยายามอดทนอดกลั้นและประคับประคองความสัมพันธ์เรื่อยมาจนปัญหาความมั่นคงภายในประเทศเบาบางลง ด้านไทยด้วยคำสั่งที่ 66/23 ซึ่งเป็นนโยบายการเมืองนำการทหารของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ มีผลทำให้ปัญหาคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยยุติลง รวมถึงการลดระดับความรุนแรงของปัญหา ขจก. ในประเทศไทยจนมีระดับเล็กน้อยจนรัฐบาลไทยได้เปลี่ยนการเรียก ขจก. เป็นเพียงแค่โจรก่อการร้าย

ทางด้านปัญหา จคม. นั้นถือว่าสิ้นสุดลงอย่างสิ้นเชิงจากการลงนามในสัญญาสันติภาพสามฝ่ายระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์มลายาและมาเลเซียโดยมีไทยเป็นคนกลางที่อำเภอลาดหญ้า จังหวัดสงขลา ของไทยในปี พ.ศ. 2532 (กิตติ รัตนฉายา, 2538: 318) และไทยยังได้ยอมรับ จคม. ที่ทางการมาเลเซียไม่ยอมรับกลับประเทศให้อยู่ในประเทศไทยและเข้าร่วมเป็นผู้พัฒนาชาติไทย ซึ่งนับเป็นความสำเร็จของไทยในการแก้ปัญหา จคม. อย่างสันติและไม่กระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างไทยและมาเลเซีย

หากสรุปความสัมพันธ์ระหว่างไทยและมาเลเซียในยุคที่สองแล้วพบว่า ความสัมพันธ์ไทยและมาเลเซียมิได้แนบแน่นเหมือนในยุคแรก มีความขัดแย้งและประเด็นตึงเครียดในความสัมพันธ์บ้าง ซึ่งประเด็นที่มักจะก่อให้เกิดความตึงเครียดคือความหวาดระแวงใน

ประเด็นภาคใต้ของไทย เมื่อพิจารณาในภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างไทยและมาเลเซียในยุคนี้จะมีความร่วมมือมากกว่าความขัดแย้ง โดยพยายามหากลไกหรือเครื่องมือแก้ไขปัญหาอย่างสันติวิธีซึ่งแนวทางและกลไกการแก้ปัญหาหว่านกันท้ายที่สุดสามารถนำไปใช้เป็นตัวอย่างและรูปแบบในการแก้ปัญหาข้อพิพาทระหว่างไทยกับประเทศอื่นๆได้

(3) ยุคแห่งการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจและประเด็นปัญหาใหม่ๆ

เมื่อสถานการณ์ระหว่างประเทศในด้านการแข่งขันทางอุดมการณ์การปกครองยุติลง ประเด็นทางด้านเศรษฐกิจได้ทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้นในความสัมพันธ์ระหว่างไทยและมาเลเซีย แต่อย่างไรก็ดีประเด็นความมั่นคงแบบเดิมของไทยในเรื่อง ขจก. ซึ่งได้รับการเรียกขานใหม่ว่าโจรก่อการร้ายก็ได้กลับเข้ามามีบทบาทในความสัมพันธ์ระหว่างกันอีกครั้ง ความสัมพันธ์ระหว่างไทยและมาเลเซียในช่วงนี้แม้จะมีความร่วมมือและความสัมพันธ์ต่อกันในประเด็นเศรษฐกิจเป็นการเฉพาะ แต่ก็พบว่าประเด็นผู้ก่อการร้ายในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยยังเป็นประเด็นสำคัญในการทำให้ความสัมพันธ์ขุ่นมัวได้ รวมทั้งการเผชิญกับประเด็นปัญหาใหม่ๆ เช่น การค้ามนุษย์ รวมถึงปัญหาชาวโรฮิงญา

ยุคของความสัมพันธ์ในลักษณะนี้เริ่มตั้งแต่หลังการสิ้นสุดสงครามเย็น หรือราว พ.ศ. 2534 จนถึงก่อนการรวมตัวของประเทศในอาเซียนเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยและมาเลเซียในประเด็นเศรษฐกิจ เริ่มทวีความสำคัญมากขึ้น คณะกรรมาธิการร่วมไทย-มาเลเซีย (Joint Commission-JC) ซึ่งได้รับการจัดตั้งในยุคก่อนคือ ปี พ.ศ. 2530 ได้ขยายความสัมพันธ์และความร่วมมือกันในด้านต่างๆ จนในปี พ.ศ. 2543 จึงมีการจัดตั้ง คณะกรรมการร่วมทางด้านการค้า (Joint Trade Committee-JTC) ขึ้นโดยเฉพาะภายใต้กรอบการลงนามในความตกลงทางการค้าไทย-มาเลเซีย

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536-2547 พบว่าประเทศไทยและมาเลเซียได้บรรลุข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและการค้าถึง 8 ใน 10 ความตกลง อาทิ ความตกลงว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน 2538 บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านยางพารา 2542 ความตกลงว่าด้วยการค้าทวิภาคี 2543 บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการจัดทำ Bilateral Payment Arrangement (Account Trade) 2544 บันทึกความเข้าใจเพื่ออำนวยความสะดวกด้านพิธีการในการเคลื่อนย้ายสินค้า 2546 บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือระหว่างตลาดหลักทรัพย์ไทยกับมาเลเซีย 2546 เป็นต้น

นอกจากนี้ยังพบความสัมพันธ์ระดับทวิภาคีระหว่างไทยและมาเลเซียได้ในภาคเอกชน โดยมีข้อตกลงความร่วมมือระหว่างหอการค้าไทยและหอการค้าอุตสาหกรรมแห่งชาติมาเลเซียในปี พ.ศ. 2541 การจัดตั้งสภาธุรกิจมาเลเซีย-ไทย (Malaysian-Thai Business Council-MTCC) ในปี พ.ศ. 2545 (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2558: 1) อีกทั้งความสัมพันธ์ในกรอบความร่วมมือระดับพหุภาคีในกรอบต่างๆ เช่น กรอบความร่วมมือสามเหลี่ยมเศรษฐกิจ (Indonesia Malaysia and Thailand Growth Triangle-IMT-GT) ความร่วมมือ 3 ฝ่ายด้านยางพารา อินโดนีเซีย มาเลเซีย ไทย รวมถึงกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในกรอบอาเซียน เป็นต้น ความตกลงรวมถึงกรอบความร่วมมือทั้งทวิภาคีและพหุภาคีเป็นเครื่องบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดถึงความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจและการค้าในระดับทวิภาคีที่เพิ่มมากขึ้น และกลายเป็นปัจจัยสำคัญในความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศ โดยจะเห็นได้อย่างเด่นชัดในภาคการค้าระหว่างประเทศและการค้าชายแดนซึ่งขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

เมื่อพิจารณาภาคการค้าระหว่างประเทศและการค้าชายแดนของไทยและมาเลเซียพบว่า สัดส่วนมูลค่าการค้าระหว่างประเทศของไทยกับมาเลเซียมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีอัตราการขยายตัวในปี พ.ศ. 2543 ถึงร้อยละ 40.83 (กระทรวงพาณิชย์, 2560) นอกจากนี้ข้อมูลทางสถิติของกระทรวงพาณิชย์พบว่า ตัวเลขมูลค่าการค้าระหว่างประเทศแสดงให้เห็นว่า

มาเลเซียเป็นคู่ค้าที่สำคัญหนึ่งในสิบอันดับโลกของไทย และเป็นตลาดส่งออกเป็นอันดับ 1 ของไทยในกลุ่มประเทศอาเซียนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา (กระทรวงพาณิชย์, 2560) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในยุคหลังสงครามเย็นนี้ประเด็นความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจได้เป็นประเด็นหลักในความสัมพันธ์ทวิภาคีของไทยและมาเลเซีย

ในขณะเดียวกันอาจกล่าวได้ว่า แม้ความสัมพันธ์ระหว่างไทยและมาเลเซียจะดีและมีความร่วมมือต่อกันโดยเฉพาะในประเด็นเศรษฐกิจนั้น แต่ในความสัมพันธ์ระหว่างกันยังคงพบว่าการก่อการร้ายรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยซึ่งปะทุขึ้นอีกครั้งในปี พ.ศ. 2547 ซึ่งอยู่ในยุคการบริหารประเทศของนายกรัฐมนตรีทักษิณ ชินวัตร กลับเป็นปัจจัยในการบั่นทอนความสัมพันธ์ระหว่างกัน

เมื่อมีเหตุการณ์การสลายการชุมนุมและดำเนินการจับกุมผู้เข้าร่วมการชุมนุมที่อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส โดยการจับมัดมือพลหลังและให้นอนคว่ำ ซ้อนผู้ชุมนุมมากกว่าสามสิบคน ซึ่งทำให้มีคนบาดเจ็บและล้มตายจำนวนมาก ประกอบกับการยิงถล่มมัสยิดกรือเซะในปี พ.ศ. 2547 ตามมาด้วยเหตุการณ์การอพยพของคนไทย 131 คน ไปรัฐกลันตันของมาเลเซีย โดยให้เหตุผลถึงความหวาดกลัวการดำรงชีวิตในประเทศไทย (Singapore Institute of International Affairs, 2006) ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างไทยและมาเลเซียยิ่งเลวร้ายลง นอกจากนี้แต่เดิมที่เคยมีความร่วมมือระหว่างกันเมื่อเจ้าหน้าที่ระดับสูงของไทยขอความช่วยเหลือไปยังมาเลเซียในประเด็นเกี่ยวกับผู้ก่อการร้ายรุนแรงและก็ได้รับความช่วยเหลืออย่างลับๆ (N. Genasan, 2000: 150) นั้น แต่ความร่วมมือในลักษณะดังกล่าวก็ได้ยุติลงอย่างสิ้นเชิง

ประกอบกับการแสดงทัศนคติและการกล่าวหาว่า มาเลเซียว่า เป็นแหล่งซ่อนสมุและสนับสนุนกลุ่มก่อการร้ายในจังหวัดชายแดนภาคใต้ยิ่งทำให้ความสัมพันธ์เลวร้ายลงไป นับได้ว่าช่วงเวลานี้เป็นช่วงเวลาที่มีความขัดแย้งและตึงเครียดทางความสัมพันธ์ในประวัติศาสตร์ยุคใหม่มากที่สุด อดีตเอกอัครราชทูตมาเลเซียประจำประเทศไทยได้เรียกวิธีการที่ฝ่ายไทยมิได้ใช้ช่องทางทางการทูต

หรือเครื่องมือกลไกที่มีในความสัมพันธ์ระหว่างกันแก้ไข ประเด็นปัญหา แต่ใช้วิธีการพูดผ่านสื่อมวลชนว่าเป็น “megaphone diplomacy” ซึ่งวิธีการนี้ไม่สามารถ แก้ไขปัญหาและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีได้ (Shaarani Ibrahim, 2007: 119)

นอกจากประเด็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ความมั่นคง ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยจะเป็นประเด็นใน ความสัมพันธ์ระหว่างไทยและมาเลเซียแล้ว ประเด็นที่ ได้รับการกล่าวถึงในช่วงสมัยนี้อีกประเด็นคือ ประเด็น การค้ามนุษย์โดยเฉพาะชาวโรฮิงญาซึ่งเป็นผู้พลพจาก พม่าซึ่งใช้ภาคใต้ของไทยเป็นทางผ่านไปยังมาเลเซียเพื่อ ไปยังประเทศที่สาม รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ ของรัฐสภาสหรัฐได้กล่าวถึงการค้ามนุษย์ชาวโรฮิงญาที่ เกิดขึ้นในภาคใต้ของไทยและมาเลเซีย (Committee on Foreign Relations, 2009) ส่งผลให้สถานการณ์การ ละเมิดสิทธิมนุษยชนของไทยและมาเลเซียถูกจับตามอง โดยสหรัฐ อย่างไรก็ตามประเด็นเหล่านี้ต้องอาศัยความ ร่วมมือกันระหว่างไทยและมาเลเซีย

อาจกล่าวได้ว่าในยุคหลังสงครามเย็นแม้ ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับมาเลเซียจะมีความใกล้ชิด และร่วมมือกันเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจก็ตาม แต่ ประเด็นปัญหาความมั่นคงของไทยอันเกี่ยวเนื่องกับความ รุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยเฉพาะในยุคการ บริหารภายใต้นายกรัฐมนตรีทักษิณ ชินวัตร ยังคงเป็น สาเหตุในการบั่นทอนความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน นอกจากนี้ ประเด็นปัญหาใหม่ๆ เช่น การค้ามนุษย์ ยังเป็นประเด็น ที่ต้องการความร่วมมือกันของสองประเทศในการแก้ไข

(4) ยุคแห่งประชาคมอาเซียน

ความสัมพันธ์ไทย-มาเลเซียในยุคที่สี่นี้ เป็นยุค ปัจจุบันที่เริ่มเมื่อประเทศต่างๆในอาเซียนเริ่มแสดง เจตจำนงอย่างจริงจังในการรวมตัวเป็นประชาคม เศรษฐกิจอาเซียนอย่างเป็นทางการในราวปี พ.ศ. 2558 แม้การเกิดขึ้นของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะเริ่ม อย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2559 ก็ตาม แต่การเตรียม ความพร้อมและความพยายามของประเทศสมาชิก

อาเซียนประเทศต่างๆรวมทั้งไทยและมาเลเซียได้ริเริ่มมา ก่อนหน้านั้น

ลักษณะเด่นของยุคนี้คือ การดำเนิน ความสัมพันธ์ในกรอบอาเซียนโดยมุ่งเน้นการขับเคลื่อน เศรษฐกิจให้เป็นประชาคมเดียวกัน ความสัมพันธ์ ระหว่างไทยและมาเลเซียในยุคนี้ส่วนใหญ่ยังคงเน้นด้าน เศรษฐกิจโดยมาเลเซียยังคงเป็นประเทศคู่ค้าอันดับสี่ของ โลกและอันดับหนึ่งของอาเซียนติดต่อกันมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2556 (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2559) มี มูลค่าการค้ารวมโดยเฉลี่ยที่ 25,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ต่อปี (สำนักงานการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุง กัวลาลัมเปอร์, 2559) ในขณะเดียวกันด้านการค้า ชายแดนระหว่างไทยและมาเลเซียก็ยังคงมีความสำคัญ โดยมีมูลค่าสูงถึงกว่าร้อยละ 60 ของมูลค่าทั้งหมด และ ทั้งสองประเทศได้ตั้งเป้าให้การค้าชายแดนระหว่างกันมี มูลค่าสูงถึง 30,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี พ.ศ. 2561 (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2558)

จากความสำคัญของการค้าชายแดนทั้งสองฝ่าย จึงได้ตกลงกันจัดตั้งคณะทำงานร่วมด้านการค้าชายแดน ไทย-มาเลเซียขึ้น รวมถึงการมีกรอบความร่วมมือการ ชำระเงินด้วยเงินสกุลท้องถิ่น ร่วมกันระหว่างธนาคาร กลางมาเลเซียและธนาคารแห่งประเทศไทยซึ่งได้มีผลบังคับ ใช้เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2559 (สำนักงานการค้า ระหว่างประเทศ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์, 2559)

จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างไทยและ มาเลเซียในยุคปัจจุบันสะท้อนบรรยากาศแห่งความ ร่วมมือด้านเศรษฐกิจมากที่สุด ตอบสนองต่อความ พยายามในการพัฒนาไปสู่การรวมกันเพื่อเป็นประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน

บทสรุป

อาจกล่าวได้ว่าในความสัมพันธ์ระหว่างไทยและ มาเลเซียนั้น มาเลเซียเป็นเพื่อนบ้านที่ดีที่สุดหากเมื่อ เทียบกับเพื่อนบ้านที่มีชายแดนประชิดไทยด้านอื่นๆ เพราะไม่เคยมีความขัดแย้งระหว่างกันถึงขั้นต้องใช้กำลัง

ปะทะกันเหมือนพรมแดนด้านอื่นๆ ในขณะเดียวกันในความสัมพันธ์ไทยและมาเลเซียยังมีกลไกและธรรมเนียมปฏิบัติในการแก้ปัญหาความขัดแย้งอย่างเป็นรูปธรรม (N. Ganesan, 2010 :157) มีการแก้ปัญหาข้อขัดแย้งหรือพิพาทอย่างสร้างสรรค์ มุ่งเน้นสร้างความสัมพันธ์อันดีเพื่อสร้างบรรยากาศแห่งความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและการค้าซึ่งทำให้มูลค่าการค้าและปริมาณการค้าระหว่างประเทศไทยและมาเลเซียสูงเป็นอันดับหนึ่งของอาเซียน

อย่างไรก็ดีปัญหาความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังคงเป็นประเด็นที่มีโอกาสกลับมาบั่นทอนความสัมพันธ์ระหว่างกันได้อีก หากขาดความไว้วางใจและไม่เลือกใช้นโยบาย กลไก ช่องทางที่มีในการแก้ปัญหา ในขณะเดียวกันประเด็นความมั่นคงแบบใหม่ เช่น การค้ามนุษย์ การละเมิดสิทธิมนุษยชน ยังคงเป็นประเด็นที่ต้องอาศัยการทำงานและความร่วมมือระหว่างประเทศที่สำคัญต่อไป

รายการอ้างอิง

- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. (2558). ข้อมูลการค้าไทย-มาเลเซีย, 20 มิถุนายน 2560.
http://www.dtn.go.th/files/86/country/asia/Malaysia_2s_0315.pdf
- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. (2558). การค้าไทย-มาเลเซีย, 3 กรกฎาคม 2560.
http://www.asean thai.net/ewt_news.php?nid=4748&filename=index
- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. (2559). ลำดับความสำคัญของประเทศคู่ค้าไทย ปี 2559, 3 กรกฎาคม 2560.
<https://www.dtn.go.th/index.php/stat-dtn/item/159.html> (ค้นเมื่อ).
- กระทรวงพาณิชย์. การส่งออกสินค้าของไทยจำแนกรายประเทศปี 2539-2543 (มกราคม-ธันวาคม), 22 มิถุนายน 2560.

- <http://tradereport.moc.go.th/Report/Default.aspx?Report=CountryRank&Lang=Th&imextype=1>
- กระทรวงพาณิชย์. ข้อมูลสรุปการค้าระหว่างประเทศของ ไทยกับมาเลเซีย, 22 มิถุนายน 2560.
<http://tradereport.moc.go.th/Report/Default.aspx?Report=TradeThSummary>
- กิตติ รัตนฉายา. (2538). 30 ปีเพื่อแผ่นดินเกิด:ตอนดับไฟใต้. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดวงแก้ว.
- ดลยา เทียนทอง. (2545). ความร่วมมือไทย-มาเลเซียในการพัฒนาพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนในอ่าวไทย (Joint Development Area-JDA). กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นภดล โชติศิริ. (2551). เขตแดนไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สำนักงานการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์. (2559). ธนาคารกลางไทยและมาเลเซียพร้อมใช้เงินสกุลท้องถิ่นในการชำระเงินระหว่างกันได้โดยตรง, 3 กรกฎาคม 2560.
<http://www.thaiembassy.org/kualalumpur/contents/files/business-20160317-143953-162208.pdf>
- สุรพงษ์ ชัยนาม. (2560). นโยบายต่างประเทศไทยต่อประเทศเพื่อนบ้านในยุคสงครามเย็น: ทำกรณีศึกษาเปรียบเทียบนโยบายของไทยต่อมาเลเซีย. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์เคล็ดไทย.
- Committee on Foreign Relations. (2009) *Trafficking and Extortion of Burmese Migrants in Malaysia and Southern Thailand*. Retrieved June 30, 2012.
<http://www.gpoaccess.gov/congress/index.html>
- Ganesan, N. (2010). Thailand-Malaysia Bilateral Relations. In N. Ganesan & Rames Amer (eds.) *International Relations in Southeast Asia: Between Bilateralism and Multilateralism* Singapore: Institute of Southeast Asian Studies: 143-167.

- Ganesan. N. (1999). Bilateral Tensions in Post-Cold War ASEAN. In *Pacific Strategic Paper 9* Singapore: Institute of Southeast Asian Studies.
- Ibrahim, S. (2007). A Perspective on Cooperation between Neighbours. In *Rajaphruek and Bunga Raya: 50 Years of Everlasting Friendship between Thailand and Malaysia 1957-2007*. Bangkok: Ministry of Foreign Affairs.
- Kobkua Suwannathat-Pian. (2002). Special Thai-Malaysian Relations. In *Journal of the Malaysian Branch of the Royal Asiatic Society-JMBRAS*. 75 282: 1-22.
- Singapore Institute of International Affairs. (2006). Continuing violence in South Thailand and sensitivities in Malaysia-Thailand relations". Retrieved March 3, 2012.
<http://www.siiiaonline.org/?q=programmes/insights/continuing-violence-south-thailand-and-sensitivities-malaysia-thailand-relations>